

Ára: 1500 Ft

Előfizetés egy évre: 6000 Ft

Nyomtatott: ISSN 0025-0236

Webváltozat: ISSN 1585-4515

A NYELVTUDOMÁNYI ÉRTEKEZÉSEK ÚJABB SZÁMAI

154. **Pethő József:** A halmozás alakzata. A halmozás fogalmának, típusainak és funkcióinak vizsgálata (Krúdy Gyula Szinbád ifjúsága című kötete alapján). 2004.
155. **Olaszy Gábor:** Hangidőtartamok és időszervezeti elemek a magyar beszédben. 2006.
156. **Zelliger Erzsébet:** Az első magyar nyelvű népének és művelődéstörténeti háttere. A Zsigmond-kori Hűsvéti népének keletkezésének körülményei, nyelvi kérdései. 2006.
157. **Mátai Mária:** A magyar szófajttörténet általános kérdései. 2007.
158. **Dér Csilla Ilona:** Grammatikalizáció. 2008.
159. **Farkas Tamás:** Családnév-változtatás Magyarországon. 2009.
160. **Bene Annamária:** Medialitás jelenségek a magyar nyelvben. 2011.
161. **Kádár Edit:** A kopula és a nominális mondatok a magyarban. 2011.
162. **Bodó Csanád:** A látszólagos idő valósága. Esettanulmány a folyamatban lévő nyelvhasználati változások vizsgálatához. 2012.
163. **Tamm Anne:** Kategóriafüggetlen eset. A morfológiai eset pragmatikája a finnugri igerendszerben. 2013.
164. **Imrényi András:** A magyar mondat viszonyhálózati modellje. 2013.

A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG ÚJABB KIADVÁNYAI

227. **Varga Józsefné Horváth Mária:** 18–19. századi személynevek a Rábaközéből. Adattár. 2007. 2000 Ft.
- 228/1. **Nyelv, területiség, társadalom. A 14. Élőnyelvi Konferencia (Bük, 2006. október 9–11.) előadásai.** Szerk. **Zelliger Erzsébet.** 2007. 3000 Ft.
- 228/2. **Komáromi Csipkés György:** A magyar nyelv magyarázata. Hungaria illustrata. Hasonmás kiadás fordítással. Fordította C. Vladár Zsuzsa. 2008. 2000 Ft.
229. **Forráskutatás, forráskiadás, tudománytörténet.** Budapest, 2008. április 17–18. Szerk. **Korompay Klára, Terbe Erika, C. Vladár Zsuzsa, Zsilinszky Éva.** 2009. 2000 Ft.
230. **Tsétsi János:** Helyesírási-grammatikai megjegyzések. Observationes Orthographico-grammaticae. Hasonmás kiadás fordítással. Fordította C. Vladár Zsuzsa. 2009. 800 Ft.
232. **Kövesdi Pál:** A magyar nyelv alapjai. Elementa Linguae Hungaricae. Hasonmás kiadás fordítással. Fordította C. Vladár Zsuzsa. 2010. 1500 Ft.
234. **A nyelvföldrajztól a névföldrajzig.** A 2010. június 8-i szombathelyi tanácskozás előadásai. Szerk. **Vörös Ferenc.** 2010. 1800 Ft. (Társasági tagoknak 1000 Ft.)
235. **Vörös Ferenc:** Családnévek térképlapjainak nyelvföldrajzi vallomása. 2010. 3900 Ft. (Társasági tagoknak 2000 Ft.)
236. **Tótfalusi Kis Miklós:** Számvetés a helyesírásról. Ratiocinatio de orthographia. Hasonmás kiadás fordítással. Fordította: Fekete Csaba. Átdolgozta: C. Vladár Zsuzsa. 2011. 1000 Ft.
237. **Emlékkülés Pais Dezső születésének 125. évfordulóján (Zalaegerszeg, 2011. november 11.)** Szerk. **Ördög Ferenc.** 2012. 1500 Ft.
238. **Benkő Loránd emlékezete.** Szerk. **Juhász Dezső és Kiss Jenő.** 2012. 1500 Ft.

A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG NYELVEMLÉK-SOROZATA

A nyelvemlékek hasonmása és betűhű átírata bevezetéssel és jegyzetekkel

- Simor-kódex. Krisztina-legenda. XVI. század eleje. 1988. 2000 Ft.
- Weszprémi-kódex. XVI. század első negyede. 1988. 3000 Ft.
- Domonkos-kódex. 1517. 1990. 3500 Ft.
- Nádor-kódex. 1508. 1994. 5000 Ft.
- Kazinczy-kódex. 1526–1541. 2003. 3000 Ft.
- Pozsonyi Kódex. 1520. 2004. 2000 Ft.
- Tihanyi Kódex. 1530–1532. 2007. 5000 Ft.
- Török Bálint deákjának, Martonfalvai Imrénének naplótöredéke (1555) és emlékirata (1585). 1986. 1500 Ft.
- Magyar nyelvű kortársi feljegyzések Erdély múltjából. Szamosközy István történetíró kézirat. XVII. század eleje. 1991. 2000 Ft.
- Kéziratok magyar nyelvtanok. Kolozsvári Grammatika. Fejérvári Sámuel: Institutiones. XVII. és XVIII. század. 1998. 2000 Ft.

A kiadványok megvásárolhatók a társaság irodájában.

MAGYAR NYELVŐR

TARTALMÁBÓL

- Nyomárkay István:* Verbőczy István Hármaskönyvének magyar és horvát fordítása II.
- Kemény Gábor:* Krúdy Gyula önéletrajzi regényének szöveg- és címváltozatai. *Urak, betyárok, cigányok – Dunántúl(i)(-)/Tiszántúl(inál)*
- Szabó József:* A dél-dunántúli délszláv (horvát, szerb és szórványos szlovén) bevándorlások nyelvi és néprajzi nyomai a földrajzi nevekben
- Kugler Nóra – Markó Alexandra:* A hangzäsegység és az elemi mondat a beszédben
- Gonda Zsuzsa:* Digitális szövegek olvasására jellemző stratégiák és mintázatok
- N. Fodor János:* Névföldrajz és etimológia
- Simon Gábor:* Az ütemhangsúlyos verselés kognitív poétikai magyarázata

MAGYAR NYELVŐR 2014. 4. SZÁM

138. ÉVFOLYAM 2014. OKTÓBER–DECEMBER 4. SZÁM

MAGYAR NYELVŐR

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR NYELVI BIZOTTSÁGÁNAK FOLYÓIRATA

SZERKESZTETTÉK: SZARVAS GÁBOR (1872–1895),
SIMONYI ZSIGMOND (1896–1919), BALASSA JÓZSEF (1920–1940),
BEKE ÖDÖN (1946–1953), LŐRINCZE LAJOS (1954–1993)

FELELŐS SZERKESZTŐ: KESZLER BORBÁLA

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

BALÁZS GÉZA, GRÉTSY LÁSZLÓ,
HELTAINÉ NAGY ERZSÉBET, A. JÁSZÓ ANNA, KEMÉNY GÁBOR,
LACZKÓ KRISZTINA, TÁTRAI SZILÁRD, TOLCSVAI NAGY GÁBOR

NEMZETKÖZI TANÁCSADÓ TESTÜLET:

JASTRZĘBSKA, JOLANTA (Groningen), PÉNTEK JÁNOS (Kolozsvár),
SZENTESI-ŽAGAR, ORSOLYA (Zágráb), ŽIGO, PAVOL (Pozsony)

A szerkesztőség címe:

ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszék
1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A

TARTALOMJEGYZÉK

Nyomárkay István: Verbőczy István Hármaskönyvének magyar és horvát fordítása II. 369

Nyelv és stílus

Kemény Gábor: Krúdy Gyula önéletrajzi regényének szöveg- és címváltozatai.
Urak, betyárok, cigányok – Dunántúl(i) (–) Tiszántúl(inál) 381

Nép és nyelv

Szabó József: A dél-dunántúli délszláv (horvát, szerb és szórványos szlovén) bevándorlások
nyelvi és néprajzi nyomai a földrajzi nevekben 408

A nyelvtudomány műhelyéből

Kugler Nóra – Markó Alexandra: A hangzásegység és az elemi mondat a beszédben 424
Gonda Zsuzsa: Digitális szövegek olvasására jellemző stratégiák és mintázatok 439
N. Fodor János: Mutatvány a Történeti magyar családnévatalasz lexikális térképlapjaiból 451
Simon Gábor: Az ütemhangsúlyos verselés kognitív poétikai magyarázata 460

Szemle

Vargha Katalin – T. Litovkina Anna – Barta Zsuzsanna (szerk.): A nyelvész, az antropológus
és a pszichológus konferenciára mennek... Sokszínű humor
– A III. Magyar Interdiszciplináris Humorkonferencia előadásai
(Ismereti: *Tóth-Czifra Erzsébet*) 479
Minya Károly: Új szavak II. (Ismereti: *Zimányi Árpád*) 482
Pélh Csaba: A társalgás pszichológiája (Ismereti: *Kárpáti László*) 484

A Nyelvőr hírei

Antalné Szabó Ágnes: Hat éve az anyanyelv-pedagógia és az anyanyelvi nevelés szolgálatában 488

Olvasóinkhoz!

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1008 Budapest, Orczy tér 1.)
Előfizethető valamennyi postán, a kézbesítőknél; e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu; faxon:
+36-1-303-3440. További információ: +36-80-444-444.

Külföldön terjeszti a Batthyány Kultur-Press Kft. (H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.,
tel./fax: +36-1-201-8891).

A folyóirat egyes régi példányai beszerezhetők a Magyar Nyelvtudományi Társaságban
(Budapest VIII., Múzeum krt. 4/A II. em. 224.). Példányonként kapható a Hírlap-előfizetési és Lap-
ellátási Irodában (Budapest XIII., Lehel út 10/A), a Kis Magiszter könyvesboltjában (Budapest V.,
Magyar utca 40., tel.: +36-1-327-7796), valamint a Magyar Nyelvtudományi Társaságban.

A folyóirat elektronikus változata olvasható a világhálón: <http://www.c3.hu/~nyelvor/>.
Email-címünk: nyelvor@c3.hu; keszler.b@t-online.hu; laczko.krisztina@illetve.hu.

Folyóiratunk állandó támogatója
az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága

Folyóiratunknak ezt a számát
támogatta:

nka
Nemzeti Kulturális Alap